

delo življenje

GLASILO DELAVCEV

TOVARNE OBUTVE ALPINA ŽIRI

LETNIK 32

ZAJEC ALFONZ
C. XXXI. DIV. 29
64226 ŽIRI

MAJ 1994

Sveta ne smemo razocarati

Z direktnim prodorom na zahodna tržišča pridobivamo vse več informacij in postajamo vedno bolj poznani. Prodor z lastno kolekcijo nam je tako že prinesel rezultate. Naročila se iz sezone v sezono povečujejo. Čeprav je konkurenca izredno močna (zlasti italijanska, portugalska), uspevamo z dobrim dizajnom in kvaliteto. Kot že omenjeno, je osnova dobra lastna kolekcija. Le-ta je pri nas splet tržnih informacij z zahodnih trgov in napovedi (prognoz) modnih teženj in usmeritev (tendenc).

Za sezono jesen-zima 94/95 imamo veliko naročil. Naročilo za francoski trg se je podvojilo, za nemški trg pa ostaja v istem obsegu kot lani. Na pokritost naših zmogljivosti z naročili vpliva zlasti prodor na rusko tržišče - preko različnih kanalov. Vsi kupci so zadovoljni z Alpinino ponudbo. Opažamo, da ruski kupci iščejo modno obutev in nič več klasičnih modelov. Temu primerna so tudi naročila. Da pa bomo uspeli vse izdobaviti, nam bodo približno 120.000 parov obutve izdelale druge tovarne v Sloveniji in na Hrvaškem.

Z naročili je dokaj dobro pokrita linija modne lepljene obutve, saj imamo z naročili pokrito proizvodnjo do začetka novembra. Naročila brizgane obutve nam pokrivajo proizvodnjo do konca septembra. Zaradi tega smo iz proizvodnje črtali vse čiste lon posle (npr. Effegi, Gervinia). V proizvodnji ostaja samo program za firmo Rockport. Za Rockport izdelujemo 1300 parov dnevno.

Trenutno tečejo priprave za kolekcijo pomlad-poletje 1995. Tako bomo v tej kolekciji upoštevali ideje z nemškega, italijanskega in francoskega trga. Planiramo, da bomo za pomlad-poletje 95 dosegli večja naročila kot leto poprej. V montažnih oddelkih bi pričeli s proizvodnjo za pomlad-poletje 95 novembra.

Sredi junija je sejem modne obutve v Riva del Gardi. Ta sejem je za nas odločilnega pomena. Tu bo prvič prezenti-

rana kolekcija pomlad-poletje 95. Na ta sejem pridejo kupci iz Evrope, Amerike, Azije.

Računamo, da bomo na tem sejmu dobili nove poslovne stike in razširili naše prodajne poti.

Z lastnim razvojem dosegamo tako boljše rezultate. Dokazovati se moramo, da izdeluje-

mo res kakovostno obutev za srednji cenovni razred. Poleg vsega pa je pomembna tudi kvalitetna dobava in sploh poslovnost. Ta rezultat pa dosežemo s trudom vseh, ki delamo, tako v razvojnih, komercialnih kot proizvodnih oddelkih.

Franci KAVČIČ

Na kaj vse misliti, ko se uveljavljamo v svetu

Norveška ekspedicija na Antarktiki, katere eden od sponzorjev je bila tudi naša firma na Norveškem, je imela v tej severni evropski deželi izreden odmev.

Ekspedicija je bila ves čas v satelitski zvezi z mediji, tako da so Norvežani vsak dan tudi na televiziji spremljali njeno pot. Udeleženci so v nacionalni evforiji postali kar nekakšni nacionalni junaki. Tej ekspediciji sedaj sledijo še različna promocijska srečanja po državi, ki se jih udeležujejo udeleženci ekspedicije in ki poudarjajo tudi vlogo sponzorjev.

Ugotavljamo, da je tudi to lahko eden od načinov pospeševanja prodaje, v tem primeru naše BC (Bock country) obutve, ki s posebno vezjo in smučko služi za tekaško in turno smučanje.

Te obutve bomo letos prodali samo na Norveškem 14.000 parov, skupaj pa letos 30.000 parov.

Norveška ekspedicija na Antarktiko je nosila tudi naše čevlje

Obvestilo zaposlenim in nekdam zaposlenim

(str. 6, 7)

NAŠ KOMENTAR

Večna je dilema, kaj je za rezultat nekega podjetja bolj pomembno: kapital ali delo? To vprašanje je v zadnjih dvesto letih vzbudilo veliko preprirov, pospešilo razvoj ideologij in doktrin, spodbudilo revolucije in vojne.

To je bilo zlasti aktualno do tedaj, ko je na eni strani nastopal brezdušni šumeči denar, na drugi strani pa zgarane in umazane roke.

Tehnologija in organizacija, znanje in nove vrednote so sčasoma vsaj nekoliko zabrisale te meje.

Delavec že vlaga svoj denar v podjetje in postaja delničar; naloge vedno bolj opravlja z računalniki in roboti. Drug drugemu so bližji investitorji in lastniki, menedžerji in strokovnjaki; strokovnjaki so vedno bolj vsi delavci v širšem ali ožjem smislu.

Tista prvotna, najbolj kruta delitev izgublja na pomenu. Geslo: opravljajmo vsak svoje delo - ne drži več vsem. Sedaj že bolj govorimo o medsebojni povezanosti in soodvisnosti na eni in soupravljanju na drugi strani.

Morda bomo celo doživeli, da bomo v tovarno hodili zaradi ustvarjalnosti in samopotrjevanja - ne samo zaradi denarja.

N. P.

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Ni vse tako - kot bi radi

Smo v obdobju zaključevanja naročil za zimo 94/95; tako lahko na osnovi že sprejetih naročil dokaj točno odgovorimo na zastavljeno vprašanje: Kaj bomo delali letos?!

Na »klasični šuštarji«, to je v montažah 635 in 636, v polnem zamahu že teče proizvodnja tekaškega programa za prihajajočo sezono, medtem ko z velikimi težavami in zamudami dokončujemo proizvodnjo trekking programa. Upamo, da nas trg (zaradi te zamude) v prihodnji sezoni ne bo kaznoval z manjšimi naročili. Po dokončanju trekking programa se bo potrebno na vso moč posvetiti tekaškemu programu in trgu ponovno dokazati, da ni slučaj, da smo vodilni proizvajalci tega programa v svetu in da nameravamo to pozicijo tudi zadržati. Ocenjujemo, da bomo izvozili še okrog 330.000 parov tekaških čevljev, ki bodo do konca novembra 94 izdelani v obeh montažah. Prvič se je na športnem programu pokazala tudi potreba, da se določena količina izdelava izven Alpe.

Na smučarskem programu se nam količine ne obračajo tako, kot smo planirali in želeli in že lahko ugotovimo, da plan za sezono 94/95 ne bo dosežen. Skupaj z našimi distributerji bomo natančno analizirali vzroke nastalih razmer in določili konkretne akcije.

Ocenjujemo, da bomo smučarskih čevljev v sezoni 94/95 prodali približno 140.000 parov. To je manj kot smo planirali, kljub temu pa bomo proizvodnjo (zaradi zahtev trga po pravočasnih dobavah), v nekaj naslednjih mesecih povečali in nato ponovno zmanjšali. Tako bo proizvodnja za sezono 94/95 v celoti zaključena do konca oktobra.

Dela nam torej zaenkrat še ne bo zmanjkalo. Kako pa ga bomo opravili? Dobro, če se bomo vsi skupaj zavedali, da delamo za trg, na katerem nismo sami in kjer se moramo neprestano dokazovati. Samo na doseženih rezultatih lahko načrtujemo našo prihodnost.

Boris MARKELJ

Aktualni intervju

Sodobna vloga sindikata upošteva predvsem interese delavcev

Svobodni sindikati Slovenije (ZSSS) so sicer izšli iz nekdanje Zveze sindikatov Slovenije, ki je delovala v obdobju samoupravljanja.

S svojim sedanjim delom so se temeljito prilagodili in se lotili nalog, ki jih terja čas in upravičena pričakovanja delavcev.

Svobodni sindikati so organizirani tako po teritorialnem (območje, občina), kot po panožnem načelu.

V vsaki od gorenjskih občin je strokovni delavec, ki vodi delo sindikata na določenem območju (občini) in hkrati koordinira delo dveh ali treh panožnih sindikatov.

Sedež območnega sindikata za Gorenjsko je v Škofji Loki: vodi ga Sandi Bartol.

Izkoristil sem priliko, ko je obiskal Žiri in se pogovoril o sedanjih razmerah na Gorenjskem, v občini Škofja Loka in v Žireh; zlasti pa o nalogah sindikata pri tem.

Sandi Bartol o tem pravi: »Naše osnovne naloge so uvajanje in uveljavljanje kolektivnih pogodb v podjetjih, sodnijah in zavodih, kjer imamo svoje članstvo.

Veliko aktivnosti posvečamo lastninskemu preoblikovanju podjetij pa tudi uvajanju in začetku procesa sodelovanja delavcev pri soupravljanju, ki izhaja iz zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Delo-življenje:

To so zahtevne naloge, kakšni pa so rezultati?

Sandi Bartol:

Lahko rečem, da smo tudi z našim posredovanjem in pogajanjem pripomogli k rešitvi več podjetij, da niso šla v stečaj. S tem pa so se ohranila tudi delovna mesta. Prav tako smo se v nekaterih podjetjih naše občine zelo prizadevali, da ni prišlo do razprodaj, kar bi spet prispevalo k zmanjšanju števila delovnih mest.

Lahko rečem, da smo v nekatera podjetja prihajali tudi po deset in večkrat.

S takšnim in podobnim načinom dela ter strpnimi pogajanjem smo ohranjali socialni mir in ščitili delavce, da v teh razmerah niso ostali na cesti.

Seveda je še nekaj težkih primerov, ko se podjetja nikakor ne uspejo izkupati iz težav; v naši občini so sedaj štiri, eno je tudi v Žireh.

Delo-življenje:

Ko sva prej govorila o nalogah, ste omenili kolektivno pogodbo in socialni pakt. Kaj boste naredili tu?

Sandi Bartol:

V veliki meri se bo to reševalo na ravni države. Kar zadeva kolektivno pogodbo za leto 1994, tarifnega dela ne bomo podpisali, če se ne bo povečala cena dela, pri čemer naj bi bila bruto izhodiščna plača vsaj 35.828,00 SIT, glede na položaj podjetja in panoge pa se ta lahko poviša za 15%.

Kar zadeva socialni pakt, bomo vztrajali, da pride do sporazuma med delojemalci (to je delavci, ki jih zastopamo mi), delodajalci in vlado. Še posebno pa si bomo prizadevali za sprejetje vseh štirih zakonov, in sicer: zakon o kolektivnih pogodbah, zakon o delovnih in socialnih sodiščih, zakon o zdravstvenem varstvu delavcev, zakon o inšpekciji dela, ki bodo urejali odnose med temi dejavniki in utrjevali pravni in socialni položaj delavca.

Prav tako si bomo prizadevali za ustanovitev ekonomsko-socialnega sveta, ki bo sestavljen iz predstavnikov vlade, sindikatov in delodajalcev in bo reševal sporna vprašanja.

Mislim, da nas na tem področju čaka še veliko dela.

Delo-življenje:

Kako pa naj zainteresirani dobijo stik z vami, če vas potrebujejo?

Sandi Bartol:

Praviloma naj bi se zaposleni najprej obračali na sindikalne zapužnike v podjetjih, v težjih primerih pa se lahko vsak obrne na strokovno in pravno pomoč, ki deluje v Škofji Loki (Dom zveze borcev na Kidričevi 1), kjer je naš sedež.

Nejko PODOBNIK

mi vam vi nam

Organizacija:

Če še toliko veste o sodobni organizaciji ali si še tako prizadevate za uspeh, je vse zaman, če se sami obnašate kot nezrel petelinček.

Kadri:

Vedno skrbimo, da sodelujemo s sodelavci tako kot bi si želeli, da drugi sodelujejo z nami.

Kadri:

Slabo je, če posamezniki pri tridesetih menijo, da so na varnem do upokojitve, še slabše pa je, če jih v to »spodbuja« podjetje samo.

Denar:

Za razvoj, ki nam bi zagotavljal konkurenčnost, ne bomo nikoli ne dovolj prihranili, ne dovolj zaslužili s poslom. Povsod po svetu imajo zato delničarski kapital ali kredite.

Denar:

Denar ni le plačilno ali menjalno sredstvo; je predvsem statusni simbol.

Uredništvo

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Bilančna politika je samo orodje za uresničevanje poslovne politike

V pričujočem tekstu bom skušal, v kolikor je to na kratko sploh mogoče, prikazati posebnosti pri izdelavi temeljnih računovodskih izkazov za leto 1993, predvsem v luči bilančne politike. Pri tem je treba nujno opredeliti tudi mesto in vlogo bilančne politike v okviru poslovne politike.

Za leto 1993 smo najprej izdelali zaključni račun še v skladu s starim zakonom o računovodstvu. Značilnost tega obračuna je bila, da je še vedno vseboval številne deformacije, ki so nastale predvsem kot posledica inflacije v preteklosti in spreminjajočih se pravil revalorizacije. Precej napora in znanja je bilo v bližnji preteklosti potrebno, da smo vsaj za lastne potrebe izdelovali realne računovodske izkaze. Ta zaključni račun je služil tudi kot podlaga za izdelavo davčne bilance (davčni obrazec). Lahko rečemo, da je bil vsebinsko, kar seveda ni značilnost zaključnih računov, predvsem zazrt v preteklost.

Prvemu zaključnemu računu je sledila otvoritvena bilanca stanja, ki je bila izdelana v skladu s

posebno metodologijo, ki je bila predpisana kot podzakonski akt zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij. Osnovni namen te bilance je bil, da se z njo določi vrednost (na podlagi vrednosti pa tudi ceno) podjetja, za potrebe lastninskega preoblikovanja podjetja. Metodologija za izdelavo te bilance se je močno naslanjala na Slovenske računovodske standarde, razen tega pa je predpisovala obvezno cenitev nepremičnin. Vse to in še precej drugega pa ima vpliv tudi na bodoče računovodske izkaze, zato je pomen bilančne politike pri izdelavi take bilance toliko večji.

Po otvoritveni bilanci je bilo treba izdelati še ne zaključni račun. Ta je bil izdelan na podlagi Zakona o gospodarskih družbah in na podlagi Slovenskih računovodskih standardov. Pri tem zaključnem računu je bilo treba v večji meri upoštevati tudi rezultate otvoritvene bilance stanja. Značilnost teh računovodskih izkazov je najmanj trojna:

1. Izdelani so bili po novi zakonodaji, ki predstavlja precejšnje vsebinske spremembe.

2. Rezultati prevrednotenja so praktično popravljali sredstva in kapital, kar je možno le ob posebnih prilikah. Že samo to dejstvo kaže, da se s tem vspostavlja neka smiselna startna osnova, ki v sebi ne bo več nosila preteklih hiperinflacijskih vplivov.

3. Rezultati tega zaključnega računa niso služili za izdelavo davčne bilance, ker le-te ni bilo treba ponovno izdelati.

Tovrstni računovodski izkazi morajo poleg realne situacije vsebovati tudi pričakovane dogodke v bodočnosti. Zato so, kot temu rečemo, usmerjeni tudi v prihodnost.

Pri tem ima gotovo posebno mesto in pomen bilančna politika. Ne spominjam se, da bi kdaj lahko uporabili toliko vrst instrumentov bilančne politike naenkrat, kot je bilo to mogoče prav ob letošnji trojni izdelavi računovodskih izkazov.

Prav zaradi razumevanja te problematike in zaradi rezultatov v prihodnosti, pa je treba še pojasniti, kaj je to bilančna politika in kakšno je njeno mesto v okviru poslovne politike.

Bilančna politika je pravzaprav veda o priložnostih v okviru predpisov in načel, ki urejajo bilanco stanja, bilanco uspeha in poročilo o poslovanju. Vse to mora biti tudi v okviru ciljev poslovne politike poslovne osebe.

Temeljni cilj podjetja je njegov obstoj in razvoj, kar se kaže v ohranitvi in krepitvi premoženjsko-finančnega položaja ter v največje možne (maksimalizaciji) poslovne uspešnosti. Za doseg tega cilja ima vsako podjetje skupno poslovno politiko. Druge politike (prodajna, nabavna, proizvodna, finančna, kadrovska, računovodska) so ji podrejene. Bilančna politika je samo instrument drugih delnih (parcialnih) politik, zlasti politike financiranja, upravljanja in obveščanja. Iz tega izhaja, da bilančna politika nima svojih ciljev in to bi rad še posebej poudaril. Bilančna politika je tako samo orodje za uresničevanje poslovne politike.

Premoženjsko-finančni položaj, ki bo izkazan v poročilih o poslovanju Alpine d.d. v prihodnjih letih, bo tako v marsičem odraz sedanje poslovne politike.

Tone ENIKO

Igrati moramo timsko igro

Alpina Italia v Gorici uspešno deluje že od leta 1991. Kaj se dogaja sedaj in kakšne so bodoče možnosti, se pogovarjamo z direktorjem g. Dragom Košuta.

Delo-življenje:
Kako torej ocenjujete dosežanje delo?

Drago Košuta:
Letošnja bilanca poslovanja firme Alpina Italia je, kot že lanskoletna (prva), pozitivna. To hkrati pomeni, da delujemo poslovno uspešno.

Glavna funkcija firme je finančna funkcija, to pa pomeni naše sodelovanje pri nabavi in financiranju materialov ali kreditnih izdelkov. Kako so s to vlogo zadovoljne Alpinine službe, ne vem v celoti, me pa zanima ...

Delo-življenje:
Mislite da kdo računa na razširjeno vlogo Alpine Italia, zlasti na komercialnem področju?

Drago Košuta:
O tej vlogi, torej o iskanju novih tržišč in poslovnih poti, hkrati s finančnim pokrivanjem le-teh, bi lahko dosti govorili, vendar smo dokaj angažirani z različnimi sektorji in je časa vse manj. Najprej bi se moral vprašati, če smo dosegli maksimalne možnosti sedanjega dela.

Na finančnem področju je še dosti možnosti. V mislih imam povečanje finančnih vsot, ki smo jih zmogli dobiti od italijanske banke. To je proces, ki potrebuje

nekaj časa, ker nas morajo banke spoznati, preden nam zaupajo večje vsote.

Na komercialnem področju je Alpina Italia premalo izkoriščena. Na italijanskem tržišču bi se dalo povečati vlogo Alpine Italie. Izgleda pa, da si tega dela Alpina v Žireh ne želi, ker ne vključuje Alpine Italie v raziskavo tržišča.

Alpina v Žireh bo morala imeti svojo vizijo oz. usmeritev kaj hoče, če gre za iskanje novih trgov oz. za nove prodajne artikle, s katerimi bi Alpina Žiri nastopala kot grosist.

Prav zaradi tega je važna povezava Alpina Žiri-Alpina Italia, pri čemer je Alpina v Žireh (in njene odločitve) osnova za naše ravnanje.

Delo-življenje:
Ali izpuščamo določene možnosti pri tem?

Drago Košuta:
Mislim, da bi v Žireh nekdo moral biti koordinator, če bi se odločili za razširjeno vlogo naše firme. Sedaj v Alpini v Žireh to vlogo opravlja vsak sektor zase - nekoordinirano.

Vedno je treba izhajati iz sedanje vloge oz. vloge, ki jo ima na tržiščih Alpina v Žireh. Kot že rečeno, baza je v Žireh; mi opravljamo finančno funkcijo, toda še vedno za Alpino v Žireh. Tu je

Direktor Alpina Italie Drago Košuta

strategija in marketing in naši firmi je treba dati naloge, ki dopolnjujejo delovanje matične firme.

Delo-življenje:
Kaj bi bilo treba storiti, da bi bili vi za Alpino v Žireh še bolj koristni?

Drago Košuta:
Če se spustimo na področje komerciale oz. prodaje, lahko rečem, da so vsi vzhodni trgi - lačni in potrebujejo zahodni trg, pri čemer lahko trdim, da je Alpinina obutev tudi že proizvod Zahoda. Mislim, da smo celo kvalitetnejši od zahodnih pa tudi cenovno ugodnejši. To kupci iščejo. Ali smo

dovolj agresivni? Kot so agenti po zahodnih državah, tako bi morali biti po vzhodnih.

Tu je še vedno odločilna vloga Alpine v Žireh, ki prodaja večino lastne proizvodnje. Lahko pa bi prodajali tudi druge izdelke, ki bi bili (po raziskavah) kupljeni na Zahodu - za omenjena vzhodna tržišča. Možno bi bilo razširiti paleto obutve že končanih izdelkov. To bi bila dodatna možnost za delo Alpine Italia (in Alpine v Žireh) da kot evropska firma (brez predznaka, da je iz ex Jugoslavije), na Vzhodu uspešno posluje. To bi bilo za marsikatero kupce večje jamstvo glede plačil oz. boljšega razumevanja gospodarskih tokov Zahoda. Zlasti bi to veljalo za sodelovanje z novimi firmami, s katerimi Alpina Žiri še ne posluje. (Slovenija ne bo sprejeta v ES tako hitro - minilo bo vsaj še 10 let).

Delo-življenje:
Kaj bi bilo torej potrebno storiti?

Drago Košuta:
To je težko vprašanje. Alpina ima lasten program, lahko pa bi z dopustom še bolj obogatila to lastno ponudbo. Tu bi se lahko pojavila v vlogi trgovca, ki ponuja blago vzhodnemu trgu ali drugim tržiščem. Alpina Italia bi bila lahko samo posrednik (išče, nudi, omo-goča). Važno je, da izkoristimo možnosti, ki se odpirajo.

(Nadaljevanje na 4. strani)

KAKO USTVARJAMO

Delamo za zahtevne kupce

V proizvodnji je potrebna pazljivost, natančnost in hitrost

Vodja proizvodnje Magda Rupnik je takole ocenila razmere v proizvodnji na Colu:

»Moram reči, da delamo s polno paro; zaključili smo trekning program in kot kaže bomo sedaj do novega leta delali predvsem smučarski program, torej notranje čevlje in nekaj obutve za smučanje z desko (snowboard).

Na enem traku bomo izdelovali zahtevnejšo obutve, ki so »špica« Alpinine smučarske obutve: Alpha, Omega itd., na drugem traku pa manj za-

htevne artikle, kot so Junior, Bambino in drugi.

Sedaj smo tudi v fazi, ko določeno proizvodnjo uvajamo oz. izdelujemo posamezne vzorce. Japonski kupec je zelo zahteven, vendar nekako uspešno narediti, kakor je treba.

Kakšnih večjih težav z oskrbo proizvodnje ni; če so kakšni drugi problemi, zadeve hitro rešimo s tehnologom.

Moram pa reči, da imamo precej novih strojev, kar nam pride zelo prav, računamo pa da jih bomo v prihodnjih mese-

cih dobili še nekaj (zlasti za cikcak šivanje in stolparco).

Kot novost lahko omenim, da sedaj sami odtiskujemo na polizdelke s sitotiskom; le pri bolj zahtevnih artiklih nam ovratnike z visoko frekvenco delajo drugi.

Tudi nekaj novih ljudi imamo; pred kratkim so sprejeli 8

ljudje se lahko pričujo, ne poznajo pa drugih del in jih je zato težje uporabiti pri menjavah. Kljub spremembam v strukturi povprečno dosegamo norme; pri trekning programu je šlo malo težje; pri smučarskih čevljih pa mislim, da bo šlo bolj.

Marjetka Čuk, ki nado-mešča mojstrico, je ta dan s tehnologinjo, ob pomoči modelirja, skušala razrešiti nekatere težave, ki so se pojavile v proizvodnji.

»Gre za precej elastičen material in sedaj je bilo vprašanje, kako bomo to zleplili, da bodo notranji čevlji v redu, zlasti ker gre za zahteven čevljev.

Izmeta ne bo, saj bomo to težavo odpravili; za naprej pa sedaj vemo, kako bomo delali.

Zelo pomembno vlogo pri nemoteni proizvodnji igra vzdrževanje.

Stanko Čuk je eden od vzdrževalcev. Takole pravi:

»Še vedno imamo veliko starih strojev, ki jih je težko usposobiti za zahtevno delo. Za take stroje tudi ni več rezervnih delov, tako da moramo te izdelati v Alpini. Morda bi kakšen del lahko izdelali na Colu, če bi imeli majhno strožnico. Stroj bi stal le kakšno uro, tako pa včasih stoji tudi dva dni. Za sodobne stroje pa je rezervnih delov dovolj. Za nas vzdrževalce je tudi važno, da se sproti usposabljam, kar, moram reči, v podjetju razumejo.

Dragica Žejn dela na fazi lepljenja notranjih delov čevljev. V obratu na Colu je med

Vodja proizvodnje Magda Rupnik

mladih, ki se že uvajajo v delo. Zaenkrat je tako proizvodnja zapolnjena, pri čemer pa ne smemo pozabiti, da smo pretežno ženski kolektiv in praktično je vedno odsotnih 40-50 ljudi. Dogajajo se tudi menjave, kar je povezano npr. z ženitvami.

Mladi, ki prihajajo, so sedaj brez kvalifikacije ali pa imajo kakšno drugo šolo, ki ni povezana z našo stroko. Taki

tokovi. Naš obseg dela se bo povečal, ker se je zmanjšal obseg poslov preko Fimex-a. Treba bo poiskati druge vire financiranja. To že delamo, saj se povezujemo z drugimi bankami in širimo že utečene kreditne linije.

V Žireh bi morali razumeti, kako prihaja do financiranja poslov, da bi bolje razumeli naše težave, posebno ko Alpina spreminja programe. Sodelovanje bi moralo biti bolj načrtno, predvsem pa pravočasno. Mi bi morali biti o vsem ustrezno informirani. Še posebno to velja za dodatno (kratkoročno) sezonsko kreditiranje. S tem, ko bomo širili kapacitete pri bankah, bomo imeli neke rezerve za takrat, ko bo potrebno povečati nabavo v kratkem času (na primer - potrebe MPM).

Zlasti pa poudarjam, da je potrebno igrati timsko igro sodelovanja, da bi vsi skupaj dosegli boljše rezultate. To je treba seveda tudi ustrezno koordinirati.

Delo-življenje:
Hvala lepa za razgovor in še naprej vam želimo veliko uspehov.

Nejko PODOBNIK

Igrati moramo timsko igro

Delo-življenje:

Ali bi lahko prodajali tudi »pamet« v obliki nekega inženiringa, saj imamo precej ljudi, ki že nekaj znajo?

Drago Košuta:

To mora Alpina izkoristiti kot nek servis grosista.

Vsak trg zahteva določen tip čevljev, zato brez analize ne gre. Alpina seveda ne more kar tako improvizirati.

Na vsak način pa bi Alpina s svojimi zmogljivostmi lahko prodajala tako lastno proizvodnjo, proizvodnjo svojih kooperantov ali drugih izdelovalcev.

Tako bi posredno prodajala tudi svojo pamet.

Delo-življenje:

Kaj načrtujete v Alpini-Italii letos?

Drago Košuta:

Urediti moramo sistem financiranja Alpine Italia, ki je povezan z načinom plačil zahodnih kupcev. Ti pa so zadnje čase nezaupljivi in se ne držijo dogovorov.

Povečujejo se potrebe nabave za proizvodnjo, zato bi se morala preko Alpine Italia povečati in razširiti tudi prodaja in finančni

Dragica Žejn dela v Alpini na Colu že skoraj od vsega začetka

KAKO USTVARJAMO

tistimi, ki so tu že skoraj od odprtja prvega obrata na Colu.

»Moram reči, da je bila takrat res gneča in nemogoči pogoji, vendar je bilo vzdušje prijetno in domače, sedaj je to industrija... Tudi v tem obratu je poleti velika vročina in pri tem zlasti trpijo tisti, ki delajo z lepili.

Kar zadeva samo delo, se je treba neprestano učiti in hkrati dosegati normo.«

katerem delam, nagaja, ker je že zelo star; kljub temu mi uspeva dosegati normo. Ko sem bila prvič v Alpini, sem že šivala gornje dele. Delo me sicer veseli, delam pa zaradi družine samo dopoldne.«

Nekoliko začuden sem bil, ko je obrat obiskal tudi modelir Lojze Žakelj.

»To ni nič nenavadnega,« pravi. »Modelirji imamo sedaj drugačno vlogo kot so jo imeli včasih. Naša naloga je sedaj, da pripravimo modele tako daleč, da lahko steče proizvodnja. Gradiranje ni več in s pomočjo računalnika lahko pripravimo vse potrebno za izdelavo sekal.

V obrat pridem, ko se kaj zatakne, da stvari hitreje rešimo in potem lahko tehnolog rešuje delovni postopek.«

Pri reševanju proizvodnih vprašanj je potrebno tudi posredovanje modelirja in tehnologa

Marjan Faganel ima šestnajst let in dela sestavne dele iz konita. V obratu dela nekaj mesecev in je kar zadovoljen.

»Blizu imam na delo, všeč mi je tukaj, zaslužim pa nekaj čez 30.000 tolarjev.

Sem sicer nekvalificiran, vendar ne vem, če bi se odločil za nadaljnje šolanje...«

Tanja Milavec dela na tanjšanju. »Tu sem bila zaposlena že leta 1983. Potem sem se poročila, z možem sva zgradila hišo in sedaj sem spet nekaj mesecev tu. Ta stroj, na

Čevelj, ki je uporaben tako za tek kot turno smučanje. Samo na Norveškem bomo te obutve prodali letos 14.000 parov, skupno pa okrog 30.000 parov

Stane Bogataj je naš dolgoletni zvesti prevoznik

Stane Bogataj je kot zasebnik naš stalni prevoznik, saj na Col pelje vsak drugi dan.

»Rad sodelujem z Alpino in zadovoljen sem. Res pa je tudi, da so se v Alpini kar privadili, da pomagam tako pri nakladanju kot pri razkladanju. Čeprav nimam nič od tega, me to ne moti. Važno je, da gojimo dobre odnose in da sodelujemo v zadovoljstvo obeh strani.«

Tak je utrip nekega delovnega dne na Colu. Vse se

mudi, vendar je videti, da vsak vidi svojo vlogo. To pa je dobro znamenje za samo delo in tudi za samo vodenje. Če šef lahko reče: »Kaj naj ti povem, saj so ti že drugi povedali vse,« kaže na to, da je delo pravilno razdeljeno, odgovornost pa prav tako. In še nekaj, kar je največ vredno: vsakomur, ki dobro opravlja delo, je treba zaupati.

Nejko PODOBNIK

Tanja Milavec dela na zastarelem stroju za tanjšanje sestavnih delov, ki pogosto nagaja

Lastninsko preoblikovanje zahteva drugačne odnose

V razgovoru so sodelovali: direktor podjetja Bojan STARMAN, predsednik delavskega sveta Zoran KOPAČ in predstavnik svobodnega sindikata Milan SOVINČ.

Razgovor je vodil Neško PODOBNIK.

Predstavitve razmer ob preoblikovanju Alpine v delniško družbo, z leve: predsednik delavskega sveta Zoran Kopač, urednik, direktor Bojan Starman in predstavnik sindikata Milan Sovinc

Delo-življenje:

Če se živite v vlogo menedžerja po novem, prav gotovo razmišljate, kako bi moralo biti v podjetju, da bi podjetje uspelo?

Bojan STARMAN:

Ena osnovnih in pomembnih kategorij v okviru načrtovanja perspektive in ciljev podjetja je, da dosežemo v tem procesu sodelovanja celotnega kolektiva, sodelovanje od menedžerjev do ostalih. Ocenjujem, da stvari dosežemo prepočasno, vendar mislim, da bi tudi novi sistem moral zagotoviti dobro sodelovanje znotraj podjetja in izhodišče za realno izvajanje poslovnih strategij in poslovnih ciljev. Konkretno, pogledimo, kako podjetje posluje sedaj: imamo direktorja, kot menedžment deluje kolektiv, in praktično nimamo primerov, da se o kaki stvari ne bi uspeli dogovoriti. Ni pa jasno določena formalna odgovornost, direktor je odgovoren za dela vseh sektorjev. Kljub temu vsak nosilec samoumevno prevzema svoj del odgovornosti. Menedžerski del poslovanja okvirno poteka v redu in je omogočal doseganje nekih rezultatov in strateških ciljev podjetja.

Dodal bi še to, da smo z dosedanjim upravljalcem s premoženjem, t.j. delavskim svetom dosegli dobro sodelovanje. V šestih letih, odkar sem na tem delovnem mestu, se nikoli ni zgodilo, da bi prišlo do nerazrešljivih zadev. Bili so težki trenutki in težave, ampak smo vedno znali poiskati rešitev. Lahko rečem, da smo tudi z delavci ki so organizirani preko sindikata, vsestransko dobro sodelovali in se medsebojno informirali. To obojestransko sodelovanje se je doslej kazalo kot dobro; drug drugega

smo poslušali in skupaj razreševali probleme.

Prav zato nisem pristaš tega, da bi zaradi sprememb v lastniški strukturi, spremenilo to utečeno sodelovanje.

Delo-življenje:

Ali smo konkurenčni na svetovnem trgu, kje so rezerve?

Bojan STARMAN:

Rezerve vidim predvsem v tem, da bi se morali strateško bolj posvečati nabavnemu področju. Trdim, da so določene rezerve tudi v distribuciji in prodajnih poteh. Kupujemo 10 % dražje kot naša konkurenca; prodajamo 10 % ceneje kot naša konkurenca! To ne pomeni, da naši nabavni ali prodajni referenti ne delajo dobro; to je posledica prostora, v katerem smo, posledica vseh objektivnih in subjektivnih dejavnikov. Nikoli ne bomo dobili zanesljivega odgovora ali je neka stvar predraga. Imamo celo »poplavo« variant in možnosti: nekatere tudi izkoriščamo.

Vendar pa je treba iskati oblike, kako bi bili (tudi v distribuciji) cenejši in konkurenčnejši, ne samo kakšna je tovarniška cena, ampak tudi, kakšna je cena distributerja. Vse to oblikuje (kreira) tisto končno ceno. Kljub temu, da imamo zelo kvalitetne izdelke, se na trgu to ne odraža povsem (razkorak med tovarniško ceno in stroški distributerja). Ali npr. združevanje na posameznih programih in povečevanje prometa stroške povečuje ali ne? To so stvari, ki jih moramo ugotoviti.

Izvajamo pa tudi stalni nadzor nad stroški proizvodnje in selekcijo programov v zvezi z donosnostjo. V treh letih smo naredili ogromen preskok pri zaslužku po minuti

(skoraj 30–40 %). Najcenejše lon posle smo zamenjali s kvalitetnejšimi in donosnejšimi posli. Ta proces bi morali nadaljevati, je pa povezan z vlaganjem v razvoj in promocijo. Tudi tu je še veliko rezerv.

Želimo ustreči kupcu, trgu; in v tej želji, da bi naredili čim več in čim bolje, kar pozabimo koliko to stane. Naredimo čudovite izdelke, gradimo in kreiramo pa kolekcije na sistemu: najprej ta model, nato drugega. Časa, da bi naredili neko standardizacijo izdelkov, pocenili nabavo, zmanjšali viške in ostale stroške v proizvodnji, ni; niti nimamo dovolj moči, da bi uspeli vse to izpeljati. Eden poglavitnih razlogov je tudi denar.

Dejstvo je, da nam informacije, ki jih zbiramo o možnostih prestrukturiranja, povedo, da ženski nizki čevlji pri nas delamo okrog 50 minut, firma v Franciji pa 17 minut. Kaj in kje izgubljam? Predvsem je to v organizaciji. Trdim, da je naš delavec celo boljši od francoskega, pa vendar Francozi naredijo dnevno 28 parov na delavca. Če bi mi delali 10 parov na delavca, bi dnevno naredili 14.000 in ne bi potrebovali nobenega kooperanta. Če bi ob tem imeli 50 % višje plače, bi imela tovarna konec leta 8 milijonov dobička. Pri nas naredimo čevlji po vseh pravilih, racionalizirani pa nismo. V zadnjih dveh letih smo na finančnih poslih uspeli privarčevati veliko. Leta 1992 smo imeli 9 milijonov odprtih garancij do tujine, danes pa imamo samo 3 milijone. Pri tem samo odpiranje garancij stane 4 % od takega denarja.

Pretehtati moramo tudi, kako je organizirano krmiljenje proizvodnje in kakšno je nabavljanje in obračanje materialov v posameznih procesih.

Kar navadili smo se, da nam voda stalno teče v grlo.

Ljudje sami niso krivi, da proizvodnja tako poteka; to so majhne serije, slabo organizirana priprava dela in proizvodnja.

Kar zadeva investicije, se lotevamo najbolj nujno potrebnih za nemoten potek poslovanja, čeprav smo v zadnjih letih imeli kar nekaj večjih investicij, saj smo za proizvodnjo nabavili kar precej stvari.

Potrebni so bili tudi večji finančni koraki. Govorim o finančni samostojnosti, ki je še nismo dosegli, to je, da bi poslovali brez kreditov in se sami financirali, čeprav smo v sedmih letih zadolženost precej zmanjšali.

Skratka, rezerve so še na vseh področjih.

Kar zadeva novo obliko in strukturo vodenja, sem za načelo kontinuitete.

Delo-življenje:

Bodoči nadzorni svet, ki ga bodo sestavljali predstavniki lastnikov, bo deloma nadomestil sedanjí delavski svet, deloma pa bo njegova vloga tudi drugačna. Kako si to vlogo predstavljate v odnosu do uprave oz. sveta delavcev?

Zoran KOPAČ:

Nadzornega sveta seveda ne bodo sestavljali samo predstavniki lastnikov, ampak tudi predstavniki delavcev; teh mora biti v našem primeru najmanj polovica. Je pa res, da bodo med predstavniki delavcev tudi delničarji, torej lastniki. Predstavnike, ki zastopajo interese delničarjev, voli skupščina, predstavnike delavcev pa izvoli in odpokliče svet delavcev, ki s tem seznaní skupščino družbe.

Uprava delniško družbo vodi in zastopa, nadzorni svet pa nadzoruje vodenje poslov družbe. Imenuje tudi člane uprave in predsednika.

Nadzornemu svetu mora uprava poročati o načrtovanju poslovne politike in drugih načelnih vprašanih poslovanja, rentabilnosti družbe, še posebej o rentabilnosti lastnega kapitala, poteku poslov, posebej o prometu in finančnem stanju družbe in poslih, ki so lahko zelo pomembni za rentabilnost ali likvidnost. Določeni so roki poročanja, ki so obvezni, neodvisno od tega pa lahko nadzorni svet kadarkoli zahteva poročilo o vprašanih, ki so povezana s poslovanjem družbe in ki pomembneje vplivajo ali je zanje razumno pričakovati, da bodo pomembno vplivala na položaj družbe.

Čeprav je statut, ki določa sestavo in številčnost obeh tirov upravljanja, še v nastajanju, pričakujem, da bo uprava sestavljena podobno kot sedanjí kolegij z dodatnim članom delavskim direktorjem (kar izhaja iz zakonodaje). Nadzorni svet pa iz osmih članov, štirih predstavnikov delodajalcev (lastnikov) in štirih predstavnikov delavcev. Od članov lastnikov bodo tu tudi predstavniki države, ki bo imela 40 % delež lastništva.

Delo-življenje:

Kaj pa odnos do sveta delavcev?

Zoran KOPAČ:

Predstavniki delavcev zastopajo v nadzornem svetu interese vseh delavcev, v skladu s pooblastili, ki jih nadzorni svet ima. To v praksi omogoča delavcem, da pridejo do več informacij in da se uveljavijo zakonske pravice delavcev. Te pravice se po zakonu uresničujejo preko sveta delavcev, zbora delavcev in predstavnikov delavcev v organih družbe, to je upravi in nad-

Lastninsko preoblikovanje zahteva drugačne odnose

zornemu svetu. Mislim, da je pravi sogovornik sveta delavcev – uprava. Preko sveta delavcev dajejo delavci predloge, mnenja ter zahtevajo posvetovanje z delodajalcem, soddoločajo o posameznih, z zakonom določenih vprašanj in zahtevajo zadržanje posameznih odločitev delodajalca (uprave) da sprejme končne odločitve pri pristojnem organu. Tu mislim predvsem na nekatera statusna in kadrovska vprašanja.

Uprava in svet delavcev (ali njegov odbor) se sestajata na zahtevo enega ali drugega, praviloma enkrat mesečno; to je podobno kot sedaj. Nadzorni svet se sestaja enkrat na četrletje, obvezno pa enkrat v polletju.

Oba zakona, tako o gospodarskih družbah kot o sodelovanju delavcev pri upravljanju, bomo upoštevali pri vzpostavljanju novih organov družbe. Sama učinkovitost pa bo odvisna od pripravljenosti vseh strani, da konstruktivno sodelujejo. Večja ko bo ta pripravljenost, lažje bodo medsebojne napetosti in spori rešeni oz. odpravljani. Lastniška stran bo v začetku močna, saj bomo v večini delavci tudi delničarji, vprašanje pa je, ali se bomo tako tudi obnašali.

Delo-življenje:

Sindikati bo v mnogih pogojih zagovorniki interesov zaposlenih delavcev. Kako pa si predstavljate vlogo sveta delavcev?

Milan SOVINČ:

Zakon o soupravljanju delavcev izhaja iz predpostavke, da bo sindikat začel postopek za oblikovanje sveta delavcev v novoustanovljeni družbi (17. člen). Sindikat tudi predlaga člane volilne komisije (4. odstavek 18. člena), predlaga pa tudi kandidate za člane sveta delavcev (4. alineja 1. odstavka 27. člena). Sindikat je torej tisti, ki lahko samostojno sproži postopek za oblikovanje sveta delavcev in s tem začetek sodelovanja delavcev pri upravljanju družbe.

Sindikati predlaga svetu delavcev tudi določene ukrepe, ki jih svet delavcev lahko uresničuje v okviru zakona, posebej še na tistih področjih na katerih ima svet delavcev pravico do soglasja oziroma ima pravico veta. Svet delavcev lahko blokira kršitve zakona in kolektivnih pogodb, ko gre za odpuščanje delavcev ali sproži arbitražni postopek zaradi varovanja pravic zaposlenih, zlasti še ko gre za ohranitev delovnih mest in zaposlitve. Sindikat nima pristojnosti, zato pa lahko zahteva, da svet delavcev sprejema ukrepe, ki bodo preprečevali kršitve zakonov in kolektivne pogodbe. Sindikat se bo vključeval v postopke za varstvo pravic delavcev, toda sprožil bo lahko samo individualne spore, kar pomeni, da ne bo mogel preprečiti izvajanja nezakonitih odločitev delodajalca.

Dejavnosti sveta delavcev pa so:

- svet delavcev skrbi za dosledno izvajanje zakonov, predpi-

sov in kolektivnih pogodb (dogovor 5. člena zakona med svetom delavcev in delodajalcem)

- predlaga ukrepe, ki so v interesu delavcev, oziroma ki so v njihovo korist

- sprejema predloge in pobude delavcev, ki jih svet delavcev upošteva pri dogovarjanju, oziroma pri posvetovanju z delodajalcem

- pomoč pri vključevanju invalidom na delo, starejšim delavcem in vsem drugim kategorijam delavcev, ki jim je po zakonu ali kolektivni pogodbi zagotovljeno posebno varstvo

- naloge, ki se ponavljajo (gospodarski položaj, gospodarski uspeh družbe, letni obračun in letno poročilo)

- odškodninskih postopkih
- varstvu pravic pred organi v družbi in pred sodiščem za delovne spore in ob prenehanju delovnega razmerja.

Sindikati nastopa preko svojih zaupnikov in je tako rekoč med člani sindikata vedno prisoten, zato lahko sindikalni zaupnik nastopa kadarkoli je to potrebno za vsakega delavca posebej, ali za skupino delavcev. Sindikat bo lahko začel kolektivni spor pred delovnim sodiščem (to so sodišča namesto sodišč združenega dela – zakon o ustanovitvi le-teh je že sprejet).

Člani sveta delavcev ne morejo nastopati individualno, pač pa le na sejah, zato aktivnost teče le na

ved (2. odstavek 7. člen), po katerem se morajo vzdržati kakršnihkoli oblik sindikalnega boja. Če člani sveta sodelujejo v akcijah, ki jih organizira sindikat, le-ti ne nastopajo v svojstvu članov sveta delavcev, pač pa nastopajo kot člani sindikata.

Svet delavcev ima tudi neposredni vpliv na nadzorni svet družbe, saj izvoli ali odpokliče predstavnike delavcev v nadzornem svetu. V našem primeru (več kot 500 delavcev) je delavski direktor obvezen / 81. člen. Delavskega direktorja sicer imenuje nadzorni svet, vendar na predlog sveta delavcev. Delavski direktor je član uprave družbe, torej član organa lastnikov družbe. Prav zaradi tega ima lahko svet delavcev neposredni vpliv na reševanje tistih problemov delavcev, ki se nanašajo na materialni in socialni položaj delavcev.

Delo-življenje:
Na kaj bo treba torej v času preoblikovanja podjetja posebej paziti?

Bojan STARMAN:

Tu se razrešuje osnovna dilema naše družbe, to je poimenovanje lastnikov. (V samoupravljanju tega ni bilo, ker je bila lastnina družbena – op. urednika). To je osnovna stvar za funkcioniranje tovrstne lastnine. Poskušali bomo to speljati brez kakšnih zapletov.

Tu se kaže, da smo napredovali; ljudje so se specializirali in znajo odločati. Seveda pa se dogaja, da tudi rešitve, do katerih v posameznih primerih pridemo, niso vedno take, kot smo si jih želeli.

Zoran KOPAČ:

V času prehoda se bomo strogo držali programa lastninskega preoblikovanja, za katerega menim, da je zelo dober. Pri pripravi so sodelovali tako delavski svet, ki ga je tudi sprejel, kot tudi sindikat ter vodstvo podjetja. Pomembno je, da smo uveljavili ocenjeno vrednost družbenega kapitala, ki je ugodnejša za delavce in upokojence. Trenutno komisija, ki je pripravila program, pripravlja akt o lastninskem preoblikovanju in pravila notranjega odkupa. Akt je pravni dokument in pravna podlaga preoblikovanja, hkrati pa statut bodoče delniške družbe. Oba bo sprejel delavski svet. Vpis certifikata kot plačila za delnice se šteje kot pristop in sprejem obeh aktov posameznega vlagatelja, zato jih boste ob vpisovanju lahko dobili.

Nekoč sem že zapisal: samo lastninjenje ne bo prineslo nekega napredka; s tem bo dosežen šele politični cilj. Za nas so seveda važnejši ekonomski cilji. Te bomo dosegli z večjim enačenjem vsa-

(Nadaljevanje na 9. strani)

Obvestilo zaposlenim in nekdanj zaposlenim

Program preoblikovanja Alpine je Agencija za privatizacijo 22. aprila potrdila. To je osnova, da bomo lahko postali delniška družba.

Poziv vsem upravičencem (to so zaposleni, nekdanji zaposleni in upokojenci), da pristopijo k interni razdelitvi delnic in k notranjemu odkupu delnic, je bil objavljen v Uradnem listu dne 6. maja in Delu, dne 7. maja 1994.

Rok za vlaganje certifikatov upravičencev je 30 dni od objave v Delu in torej teče od 8. maja 1994 dalje.

Certifikate sprejemamo vsak delovni dan od 8. do 12. ure v Sindikalni dvorani Alpine.

V obratih: Col, Route, Šentjošt, Gorenja vas, bomo organizirali sprejem certifikatov tudi posebej, ob naknadno dogovorjenem dnevu.

V naših prodajalnah pa bodo poslovođe lastninske nakaznice zbrali in jih v potrditev poslali v Žiri oz. bodo o načinu še obveščeni.

Lastninsko nakaznico kupite na poštah, jo izpolnete (lahko se odločite za katerokoli vrednost v okviru vrednosti certifikata) in jo predložite v navedenem času.

Vlagatelj se mora kot upravičenec (ali zakoniti zastopnik) identificirati z osebnim dokumentom, pooblaščenec pa še s pooblastilom.

S certifikati umrlih po 5. decembru 1992 razpolagajo njihovi dediči – na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju.

Kot smo že omenili, je 30 dni časa (do vključno 6. junija), zato ne hitite.

Komisija za lastninsko preoblikovanje podjetja

- naloge, ki so povezane s predlogi delodajalca, v katerih so vključeni tudi predlogi za zmanjšanje števila delavcev ali prestrukturiranje delovne sile v družbi (sprememba tehnologije, dejavnosti, prodaja dela družbe, zmanjšanje gospodarske dejavnosti itd.)

Dejavnost sindikata je tudi zelo široka, razvejana in odgovorna. Vključuje se v:

- sklepanje delovnih razmerij in pogodb o zaposlitvi
- razporejanje delavcev
- razporejanje ali razvrščanje delovnih mest v tarifne razrede
- v vprašanja delovnega časa, določanju odmorov, počitkov in dopustov

- svojo vlogo igrajo v disciplinskih postopkih in sploh disciplinski politiki

sejah. Svet delavcev lahko sprejema različne pobude delavcev, toda individualnih pravic delavcev ne more zastopati niti pred organi družbe niti pred delovnim sodiščem. Zastopanje delavcev je naloga sindikata. Svet delavcev in sindikat si seveda izmenjujeta informacije in se dogovarjata ter s svojimi predstavniki sodelujeta izmenično na sejah sveta delavcev in sindikata.

Člani sveta delavcev morajo vedno upoštevati zakonsko prepo-

Lastninsko preoblikovanje zahteva drugačne odnose

Na kaj vse je potrebno kot kupec paziti pri sklepanju kupoprodajne pogodbe, je udeležence seminarja spomnil prof. dr. Marko Plešič, profesor na pravni fakulteti v Ljubljani

Spoštovani,
iskreno se vam zahvaljujem za hitro
izpoljeno poročilo mojih mesičarskih
aktivit. Čisto sem idealno vesela
in presenečena, saj se mi jih poročila
vnemati v obdobju moje telesa.
Pri tako velikem podjetju bi z veseljem
sodelovala s svojim certifikatom. Če so
le take možnosti, prosim, da me obvestite.
Pozdrav!
Ljubljana, 7.2.94 Sandra Korošič

Pazljivo s cenami

»Kolekcijo, ki jo ponujamo, je dobra, tudi nova televizijska reklama je zelo odmevna, toda prave prodaje ni,« ocenjuje poslovodkinja Stanka Rožič.

»Kaj je to za Novo Gorico, če prodamo povprečno po 50 parov dnevno! Se dobro, da smo v centru, da prodamo vsaj nekaj.

Pred leti sem se zelo prizadevala, da bi tujci lahko v trgovini plačevali z devizami. Sedaj je to urejeno, ni pa deviz...

Pred leti smo bolje prodajali zimsko obutev, medtem ko so ljudje letno obutev kupovali v Italiji.

Ljudje so sedaj še bolj izbirčni; pridejo v prodajalno in zahtevajo celo točno določen čevlji, v točno določeni barvi, kot je bil – na primer v reklamnem spotu. Morda koga potem še pregovorimo, da kupi še kak drug čevlji.

Takih in podobnih dogodkov je v tej konkurenci ob meji veliko. Kar zadeva ponudbo, bi bilo dobro, da bi imeli poleg ženskih sandal tudi natikače iz raznih materialov iz uvoza.

Kot smo ugotovili, prodajamo največ za srednje zahtevne kupce; najbolj zahtevnih in petičnih kupcev ni; tistih ki nimajo denarja, pa tudi ne.

Sicer pa se človek boji naročiti večje količine posamezne obutve, da spet ne bi delali zalog. Upamo, da bomo več prodajali vsaj zaradi cen. Cene so sploh zelo občutljivo vprašanje; če kupci menijo, da so cene previsoke, to vpliva na prodajo v štirinajstih dneh; preden se mogoče spet vrnejo traja lahko vse leto. Tudi ni več kupcev iz Sežane in Tolmina, tudi ni Bricev; saj je sedaj trgovina s čevlji na vsakem koraku.

Ko govorimo o konkurenci, velja omeniti, da ima le-ta dostikrat ugodnejše pogoje nakupa kar zadeva obroke. Tudi to se pozna, saj ljudje ponavadi vse pregledajo.

Seveda poslovodkinja in sodelavke niso pozabile omeniti, da je prodajalna že zastarana, da bi morale biti izložbe svetlejše...

Nejko PODOBNIK

V Novi Gorici huda konkurenca

40 let prodajalne v Ajdovščini

»Prodajalna v Ajdovščini je začela delati leta 1954, seveda še na prejšnji lokaciji, sedaj pa smo že skoraj dvajset let v tej hiši,« je pripovedovala poslovodkinja Janja Fučka, ki je v Alpini tudi že petindvajset let.

»Te dni je prodajalna bolj mrtvilo,« nadaljuje poslovodkinja. »Kljub temu, da imamo kar kvalitetno in pestro ponudbo, posebno nekatere vrste (grupe) obutve nikakor ne gredo v promet. Upam, da bomo kaj bolje prodajali poletno obutev (sandale). Morda bi bilo tudi dobro, da bi imeli več otroške in moške obutve, pa športnih copat in platnene obutve...

Kar zadeva delo v prodajalni, se mi zdi lepa pridobitev uvedba računalnika; znanje v zvezi s tem pa moramo še utrjevati. Tudi predavanja, ki smo jih imeli, so bila

koristna, saj smo si pridobili nove informacije v zvezi z materiali in njihovo nego; tako lahko svetujemo kupcem. Mislim pa, da je dobro, da imamo sedaj v prodajalnah tudi različna čistila, vezalke in druge stvari, ki jih ljudje iščejo.

V zvezi z opremo prodajalne bi rekla, da pogrešamo police, na katerih bi lepše razstavili obutev.

Tudi sicer je oprema precej dotrajana, prav tako fasada prodajalne. Mislim, da bi morali vse skupaj po dvajsetih letih obnoviti.

Med obiskovalci naše prodajalne je bila tudi gospa Ester Simončič, ki je očitno naša stalna stranka, saj dobro pozna našo ponudbo. Sodi, da imamo tako kvalitetno ponudbo, ki je v bližnji Italiji ni, zadovoljna je tudi z modeli, ki so napredaj.

Nejko PODOBNIK

V Ajdovščini bi si ob 40-letnici prodajalne želeli prenove

VAŽNO JE ...

... DA VEMO

kadrovske novice

April je za nami in v tem mesecu smo na novo zaposlili 7 delavcev, z delovnim razmerjem pa so v tem času prenehali 4 delavci, tako da se stanje zaposlenih malenkostno povečuje.

V neposredni proizvodnji v Žireh, v montaži pancarjev, so se zaposlili Bernard Podobnik, Mojca Neveda, Zlatka Lukančič, Marija Kalan, Srečko Krvina; v razvojno-pripravljalni službi smučarske obtuve je delo nastopil Miroslav Kavčič, v obratu Rovte pa Katarina Kavčič.

Z delom so prenehali iz proizvodnih oddelkov v Žireh: Milan Mravlje, Stanko Kranjc in Peter Poljanšek, Milan Novak pa iz skladišča materiala.

Poletna sezona se bliža, s tem pa tudi čas dopustov. V Alpini bo ponovno organizirano letovanje in sicer v Slovenskem Primorju, toplicah in delno tudi ob hrvaški obali.

Kraji oz. kampi, ki bodo na voljo za letovanje letos, so v glavnem isti. V mesecu marcu smo sicer zbirali predloge delavcev, kje želijo letovati, vendar je bil odziv majhen, predlogi pa so se v glavnem nanašali na kraje, ki jih v svoji ponudbi že navajamo. Zanimi-

vo je, da se celo tisti, ki so lansko leto imeli pripombe glede nezanimivosti krajev in letovanja nasploh, niso oglasili.

Kot že nekaj zadnjih let, so slovenski kampi tudi letos znatno podražili svoje usluge. Tako bo Alpina npr. v kampu v Ankaranu za 1 prikolico plačala 3200 DEM, ne glede na to, koliko dni bo prikolica zasedena. Po izkušnjah zadnjih let lahko računamo na polno zasedenost le v času šolskih počitnic, to pa je le dobrih 60 dni. Iz tega izhaja tudi visoka cena najema.

Tudi Terme Čatež so podražile svoje usluge, vendar tu nudijo za to ceno več.

V Strunjanu bo v letošnjem letu nekaj novosti. V stanovanjih so na novo opremljene kuhinje, organizirana prehrana v restavraciji pa odpade. Zaradi nove kuhinje bomo, na žalost, izgubili eno ležišče, ker sicer kuhinje ne bi bilo mogoče urediti.

S Počitniškim društvom Škofja Loka smo se tudi dogovorili, da bi naši delavci lahko letovali v njihovem domu v Portorožu, kjer nudijo polpenzion za dokaj primerno ceno. Letovanje bo omogočeno v primeru, da delavci iz podjetij, ki so lastniki teh sob, ne bi do popolnosti zasedli svojih kapacitet. Sobe v domu so obnovljene, večje med njimi so na novo opremljene s tuš kabinami.

Nekaj predlogov delavcev smo prejeli za postavitev prikolice v Bohinju oz. v avtokampu Zlatorog ob Bohinjskem jezeru. Vkolikor se bo izkazalo, da bo za Bohinjsk res

dovolj prijav, bomo organizirali letovanje tudi tam.

Letovati bo mogoče tudi na Hrvaškem. Možnosti so se sicer zmanjšale, kljub vsemu pa ostaja Mareda in delno Lanterna. V Maredi ni novosti, za Lanterno pa velja, da imajo naši delavci prednost letovanja v času kolektivnega dopusta, v drugih obdobjih pa imajo prednost delavci Alpine - CRO.

Za Zlatorog Umag lahko z gotovostjo rečem, da tam ne bo več letovanja. Ministrstvo za notranje zadeve iz Ljubljane, ki je z PD Zlatorog upravljalo, je reševanje zadeve prepustilo vladi Republike Slovenije. Iz kampa je Ministrstvo za notranje zadeve odpeljalo svoje prikolice in kar je bilo vrednejšega inventarja iz kuhinje in restavracije. Izvedeli smo tudi, da so neznani nepridipravi razbijali po restavraciji, vdrali v hiše itd., tako, da je prišlo do hujših poškodb. Praktično je v Umagu že toliko stvari odpeklanih ali uničenih, da najbrž tja res ne bomo več odhajali na dopust.

Kaj pa cene

Cene so, kot že omenjeno, zopet višje. Pri oblikovanju cene smo poskušali, da bi pokrili najmanj za objekte, ostale stroške pa še vedno pokriva Alpina. Cena za Strunjan je za vsa stanovanja enaka in so jo skupno določile članice PD Škofja Loka. Možnost plačevanja je v dveh obdobjih, v juniju in juliju.

Mihaela OBLAK

Kje in kako bomo letovali letos

Ob upokojitvi:

Dolgoletnima sodelavcema Stanku Kranjcu in Milanu Mravljetu iz lahke montaže želimo ob odhodu v pokoj vse dobro, trdnega zdravja, zadovoljstva in dobrega počutja ter mnogo veselja ob aktivnostih za katere jima je dosedaj zmanjkovalo časa.

Požočili

so se

Ob sklenitvi zakonske zveze

iskreno čestitamo sodelavki Magdaleni Kogovšek iz obrata Rovte in ji želimo mnogo sreče,

zdravja, zadovoljstva, razumevanja in vsega dobrega.

Irma DOLENEC

Lastninsko preoblikovanje zahteva drugačne odnose

(Nadaljevanje s 7. strani)

kega zaposlenega s cilji podjetja, dobrim vodenjem in upravljanjem ter združitvijo motivov posameznih zaposlenih in delničarjev z manjšimi deleži v skupni motiv večinskega lastnika, to je dolgoročno povečevanje dobičkov in kapitalске rasti podjetja.

Milan SOVINČ:

Aktivnost sindikata je tudi jamstvo za učinkovito vsebinsko delovanje sveta delavcev in sicer v tem smislu, da svet delavcev nastopa kot opozicija do organov delodajalca. Sindikat lahko tudi odpo-kliče člane sveta delavcev, če z njegovim delom ni zadovoljen (samo člani, ki jih sam predlaga v svet delavcev).

V tem prehodnem obdobju bomo predvsem vztrajali pri ustanovitvi kvalitetnega sveta delavcev, kljub nekaterim pomislekom vodilnih o smiselnosti le-tega.

Že na začetku moramo uveljaviti sodelovanje med svetom delavcev in sindikatom (medsebojno obveščanje).

Sicer pa mislim, da se nam ni potrebno bati sprememb, saj nam

zakon o soupravljanju delavcev daje možnost sodelovanja in obveščeniosti o vseh stvareh, ki so za delavca pomembna. Take oblasti, kot jo imajo ta trenutek vodilni, ne bodo nikdar več imeli, saj praktično odločajo o vseh stvareh samostojno, ne glede na mnenja zaposlenih. Tu vidim pravzaprav pozitiven premik iz nekakšnega brezpravja v urejeno družbo. Odnosov pa ni možno spremeniti le s sprejetjem novih pravnih aktov, ampak je le-te potrebno utrditi tudi v praksi.

ZAKLJUČEK:

Vsi skupaj: (so)lastniki, managerji in delavci imamo torej vsaj nekaj skupnih ciljev. To je brez dvoma uspešno podjetje, z razvojem, ki obeta zaslužek v prihodnje.

Kar pa je za posamezne skupine sodelujočih v novih razmerah pa je seveda možno razreševati tako v skladu z zakonodajo, znotraj dogovorjenimi odnosi, doslednostjo vseh in smislom za različne interese.

Posloveli smo se od Jožeta Žaklja

Konec meseca aprila je za vedno odšel od nas naš upokojenec Jože Žakelj, rojen leta 1939, iz Nove vasi.

Jože Žakelj je po končani osnovni šoli nadaljeval šolanje na industrijski čevlarski šoli v Žireh in je kot kvalificiran čevljar delal v Alpini od leta 1956 dalje. Po odsluženju vojaškega roka, je leta 1963 ponovno nastopil delo v montažnih oddelkih, leta 1968 pa je bil premeščen na delo v skladišče. Zaradi zdravstvenih težav je bil leta 1970 invalidsko upokojen. Po

upokojitvi je živel življenje, kakršno mu je dopuščalo njegovo zdravje.

Jožeta Žaklja ni več med nami, pogrešali ga bomo, a ohranili v do-brem in trajnem spominu.

Ribe in krajine

Kar presenečeni so bili mnogi Žirovci, ko so ob odprtju zdravstvenega doma prvič izvedeli, da se žirovski zdravnik dr. Dušan Sedej ukvarja tudi s slikanjem.

Očitno pa rodinski spomin tudi v njem ni zamrl in se je s slikanjem ukvarjal že leta nazaj ...

Prva organizirana razstava je bila odprta v Galeriji v Žireh 9. aprila in je trajala do 24. aprila. Pripravil jo je spodbujevalec kulture na Žirovskem Miha Naglič.

Sedejeva slikarska dela je predstavil kar njegov bratranec dr. Ivan Sedej, sicer direktor Etnografskega muzeja, ki je poudaril, da so že v zgodovini slovenstva imeli zdravniki pomembno vlogo v kulturi.

»Medicinski ceh združuje v svojem okrilju že kar spoštovanja in upoštevanja uredno število slikarjev, glasbenikov in literatov. Del bogate produkcije deluje v trdnih organizacijskih okvirih, del pa živi

življenje zlahtnega, izrazito zasebno obarvanega samorastništva. Vpletенost zdravnikov v slovensko kulturo in umetnost, od zdravnikov in pisateljev Danila Lokarja in Bogomirja Magajne do legendarnega bolničarja in slikarja v slovenjegraški prosekuri Jožeta Tisnikarja, priča, da gre za nekaj več, kot bi si lahko mislili. Videti je, da se v nedrjih medicine ohranja in obnavlja spomin na višje poslanstvo, na poklic, ki ni samo znanost,

S prve slikarske razstave dr. Dušana Sedeja

tehnika ali metodologija, ampak tudi odsev vsakokratne kulture, ki pojmuje zdravilstvo kot umetnost, umetniško ustvarjanje pa kot samoumevni »stranski« produkt prizadevanj Eskulapovih naslednikov. Če pa se v te komplicirane odnose zaplete še rodovni spomin, smo priče več kot zanimivim dogajanjem.

In tako je nekako razumljivo, da človek, ki ima naraven, prirojen talent, poklic, ki človeku da misliti in okolje, ki s tourstno ustvarjalnostjo spodbuja, da se poskusi tudi sam...

Tako smo na razstavi lahko videli 26 Sedejevih del; to so predvsem prizori iz narave, s posebnim poudarkom na slikanju rib v njihovem elementu. Prav tu pa gre za izrazito odsljkavo podznanosti na platno – dogajanje v naravi in v življenju nasploh.

»Uspelo mu je ustvariti dinamični vrtinec potez, ki ponazarja naravni »kaotični red«, hkrati pa gre tudi za podobo razburljivega gibanja. Gibanje pa se odigrava tudi v notranjosti, pod gestualno povrhnjico. V zadnjem obdobju se je začel uspešno spopadati z ekspresivno figuro, z vrtincem pastoznih potez v »belem« barvnem vesolju.

Barvo pojmuje kot materijo, ki nosi estetska sporočila že sama po sebi, kot sočni namaz ali kot skrivnostna mešanica, ki je podobna pojavom v naravi, hkrati pa se od njih tudi razlikuje, saj vzpostavlja nov in drugačen svet. Zato se Dušan Sedej ne ukvarja z obradni-

mi vprašanji »podobnosti« ali pa z vzpostavljanjem zaokroženega tehnološkega sistema. Slikarstvo (pa tudi risbe) Dušana Sedeja se prav zato odvija v skrivnostnem, skritelem svetu – izraža pa slikarjevo hotenje, da bi nam odkril tisto, kar je v naravi najbolj pretresljivega in najbolj skritega. Videti je, da ga k slikanju spodbujajo notranji impulzi, zato se mu predaja popolnoma sproščeno. Zato se tudi izogiba unaprejšnjemu načrtovanju – vsaka podoba zase je rezultat trenutnega navdiha, je spontan odgovor na temeljna eksistenčna vprašanja, tudi na vprašanje o ustvarjalnosti.

Razveseljivo je tudi, da je že na začetku razstave prišlo veliko ljudi; poleg stalnih obiskovalcev, zlasti poklicni kolegi Dušana Sedeja.

K lepemu kulturnemu dogodku sta prispevala tudi člana OTM BAND Robert Križnar in Drago Kramperšek ter presenetljiva pevka Urša Poljanšek.

Ne gre pozabiti, da takih razstav ne bi bilo, če ne bi bilo dobrotnikov, ki so pomagali, da je bila razstava spodobno organizirana in spremljana. K tej razstavi so svoja sredstva, podporo in delo prispevali: Etiketna Žiri, Pegaz international – Naceta Nagliča, zveza kulturnih organizacij Škofja Loka, Krajevna skupnost Žiri in Ivo Trček, ki je postregel z dobro kapljico in prigrizkom.

Nejko PODOBNIK

V slovo Nataliji Lahajner

slovlili od naše upokojenke Natalije Lahajner, rojene leta 1913.

Natalija Lahajner je z delom v Alpini pričela maja leta 1948 kot kvalificirana čevljarica delavka, v oddelku šivalnica. Leta 1962 je z delom v Alpini prenehala, ker se je družinsko upokojila.

Našo nekdanjo delavko in upokojenko Alpine bomo ohranili v lepem in dobrem spominu.

V zadnjem mesecu smo se za vedno po-

Stanislavi Demšar v slovo

Konec preteklega meseca nas je presenetila vest, da je za vedno odšla od nas naša pred kratkim upokojena delavka Stanislava Demšar iz Hotavelj, rojena leta 1935.

Stanislava Demšar se je v obratu Alpine v Gorenji vasi zaposlila junija leta 1967, pred tem pa je delala v gostinstvu. Vseskozi je delala na pripravi dela, v obratu Gorenja vas, do leta 1990, ko se je starostno upokojila.

Stanislava Demšar je iz vrst upokojencev Alpine odšla mnogo pre zgodaj, nekdanji sodelavci iz obrata Gorenja vas jo bodo ohranili v dobrem in prijetnem spominu.

✓ premislek..

Eno najzanesljivejših znamenj za začetek dolgega je, ko svoje delo predobro poznate.

Mark H. McCormack

Najteže je ostati to, kar ste, v svetu, ki si na vse kriplje prizadeva, da bi iz vas naredil nekaj drugega kot ste.

dr. Rudi Rozman

Uredništvo

Nastop našega zbora na jubilejnim koncertu. Desno povezovalc programa Jože Logar

Bil je lep večer

Zares, pevci Moškega pevskega zbora Alpine so se pod vodstvom zborovodje Andreja Žaklja temeljito pripravili na svoj nastop.

To je splošen vtis z jubilejnega koncerta ob tridesetletnici delovanja našega zbora, ki je bil 23. aprila v dvorani DPD Svoboda v Zireh.

Repertoar, s katerim so nastopili, je bil kar širok, od umetnih, za pevce zahtevnih skladb, do bolj spevnih, za uho prijetejših, skoraj ponarodnih pesmi.

Sicer so bili nastopajoči od pesmi do pesmi bolj vpeti, tako da so navdušili prisotne, ki se jih je tokrat zbralo nekaj manj kot bi bilo pričakovati ob takem jubileju.

Posebna spodbuda pevcem je bila tudi prisotnost skladatelja Slavka Mihelčiča, ki je tudi čestital pevcem in zborovodji Andreju Žaklju.

Odmor med nastopom je bil namenjen podelitvi priznanj. Valentin Bogataj in Tomaž Tazon sta pevcem podelila Galusove značke. Bronaste značke so prejeli: Štefan Petrovič, Peter Petrovič, Matjaž Jereb, Silvester Mlinar in Matjaž Naglič; srebrne: Ljubomir Cankar, Roman Mlinar, Janez Starman in zborovodja Andrej Žakelj; zlato značko pa je prejel Milan Trojjan.

Čestitkam se je pridružila predstavnica Alpine Mojca Gantar, ki je v imenu delavcev Alpine, ki ves čas podpirajo zbor, podelila petim še aktivnim pevcem, ustanoviteljem zbora, priložnostno nagrado, in sicer monografijo žirovskega umetnika Tomaža Kržišnika, ki z Alpino sodeluje že od zaključka študija na Varšavski akademiji.

Posebna poživitev na koncertu je bil nastop izkušenega tria Kamniški koledniki. Harmonikar in dva pevca so s svežim programom poželi buren aplavz.

Prav zanimivo je bilo, da so v zaključku koncerta nastopili tudi nekdanji pevci zbora, med njimi tudi dva nekdanja pevovodja: Slobodan Poljanšek in Anton Čadež.

Seveda ni manjkalo šopkov predstavnikov drugih zborov in godbe, ki so zaželeli našemu zboru še naprej veliko uspeha.

Predsednik zbora Anton Gorjup se je zahvalil za vsa priznanja in obljubil, da bodo še naprej prizadevno vadili.

Koncert je domiselno povezoval dramski igralec Jože Logar.

Bil je en lep večer.

Nejko PODOBNIK

Predstavnica Alpine Mojca Gantar se je zahvalila še posebej tistim, ki so zboru zvesti že od vsega začetka: Toniju Žaklju, Dragu Pisancu, Francu Zalarju, Jakobu Klemenčiču in Antonu Gorjupu. Posebno velja omeniti izjemno vlogo solistov Draga Pisanca, Tonija Žaklja, Franca Loštreaka, Milana Trojarja in drugih, ki so v številnih nastopih popestrili petje našega zbora.

Radio Žiri z novimi načrti

Poslušalci, ki nas spremljajo, vedo, da ves dan in z močnejšim signalom oddajamo šele od 1. marca letos. Po odzivu poslušalcev in, kar je za nas še posebej pomembno, poslovnih partnerjev, ocenjujemo, da smo pridobili vrsto novih poslušalcev in pomembno (tudi komercialno) osnovo za naše delo. Posebej navajam poslušalce iz krajev, kjer nas prej niso dobro slišali ali pa sploh ne; kot npr.: Zeleniki, Sorica, Log, Lučine, Gorenja vas, Škofja Loka, pa tudi v krajih izven škofjeloške občine: Kranju, Trzliču, Kamniku, Ljubljani, Vrhniki ipd. Mnenja smo, da nas sedaj lahko poslušajo preko 250.000 poslušalcev.

Zavedamo se, da je poslušalnost radia močno odvisna od kvalitete radijskega programa, t.j. od kvalitete in pravočasne informacije, dobro pripravljene reportaže ali komentarja, glasbenega izbora, prijetnosti radijskega napovedovalca ipd. Ne gre prezreti, da so prav škofjeloški prostor in ljudje različni, različnih socialnih okolij in navad, zato bi bilo nesmiselno pričakovati, da bomo s programskim izborom vedno lahko ustregli vsem poslušalcem. Trudimo pa se, da bi bil naš program sprejemljiv za kar najširši krog poslušalcev.

Prve rezultate javnomnenjskih raziskav naše poslušalnosti in programa pričakujemo šele v jesenskih mesecih, zato bomo verjetno šele takrat lahko z zagotovostjo ocenili naše delo in, če bo potrebno, korenito posegli v programsko shemo radia.

Seveda imamo tudi razvojne načrte, ki jih je danes nemogoče naštetati in komentirati (med drugim gre za dolgoročno predvideno digitalizacijo studia ali postavitev 1 KW oddajnika na Blegošu ali Lubniku, pri čemer bi ugasnili druge oddajnike in globalno znižali stroške najemnin za FM frekvence), zato naj naštajem le nekaj glavnih načrtov in predvidenih investicij v letu 1994.

V prvi vrsti je potrebno dokončati obnovo in posodobitev oddajniške mreže radia. To pomeni: postaviti dve mikrovalovni, linkovski povezavi za prenos modulacije

na relaciji studio-Koprivnik in Koprivnik-Lubnik, nivojsko uglasiti vstopne signale v oddajniško mrežo (zamenjava telefonskega hibrida, nabava tim. compressor limita), preseliti oddajnik v Selški dolini z Miklavške gore v Zg. Sorico in zamenjati oddajniške antene na oddajniških lokacijah. Letos želimo nadaljevati z obnovo radijskih prostorov in tehnike tako v Zireh kot tudi v Škofji Loki.

K sodelovanju moramo pritegniti nove, dobre sodelavce, ki bi (bodo) osvežili in vsebinsko popestrili radijski program.

Čez poletje in v drugi polovici leta pričakujemo razširitev programa tudi na večerne ure.

Glede na sklepe izvršnega sveta in skupščine občine Škofja Loka, bo delovna organizacija za obveščanje občine (v kateri sestavi deluje Radio Žiri in je še posledica pretekle družbene urejenosti družbenega sistema informiranja) potrebno konstituirati in preoblikovati v javni zavod - radio Žiri, lokalno radijsko postajo občine Škofja Loka.

Na podlagi dosedanjih izkušenj ocenjujem, da nam bo statusno preoblikovanje radia v javni zavod prineslo vsaj približno enake obveznosti do družbene skupnosti kot doslej, realno pa skoraj verjetno manjša ali celo nikakršna sredstva (dotacije) lokalne (lokalnih) skupnosti.

Zaradi tega je nujno, da radio postavimo na podjetniško-tržne temelje, to pa pomeni, da bo obstoj in razvoj radia odvisen predvsem in samo od delavcev samih, kvalitete njihovega dela in pravilno postavljenih razvojnih programov.

Ob tem menim, da delo radia v tem trenutku ni nič bolj aktualno kot je bilo npr. pred enim letom ali pa bo morda čez leto ali dve. Gre preprosto za to, da se bomo radijski delavci neprestano trudili za kvalitativne spremembe, da bi ustvarili take delovne in življenjske pogoje, ki bodo zagotavljali prosperiteto naše radijske postaje. To pa v prvi vrsti pomeni, da bomo skrbeli za primerno ekonomsko osnovo radia, tehnično opremljenost in razvoj kadrov, ki so bistvenega pomena za vsako podjetje.

Dovolite, da se ob tej priložnosti v imenu kolektiva radia Žiri zahvalim podjetju Alpina in pa seveda vsem ostalim sponzorjem (Nama, Avtomehanika in Jelovica, Škofja Loka) za pomembno finančno pomoč pri nabavi reportažnega avtomobila radia Žiri.

Marjan POTOČNIK

TO JE NAŠ KRAJ

Terme Catež so ena izmed priljubljenih točk letovanja naših delavcev

Pred referendumom za novo občino

Srečanje sindikalnih delavcev v Alpini, ko sta se predstavnik svobodnih sindikatov Sandi Bartol in Milena Sitar pogovarjala s predsednico sindikata v Alpini Natašo Demšar

Želim, da sleherni prispeva k razvoju kraja

Predsednik sveta krajevne skupnosti Anton Beovič

legalnosti in legitimnosti volitev, začeni od referendumskega območja, pa do volitev župana in novega občinskega sveta.

Ker so na Škofjeloškem tudi izrazite težnje po novi samoupravi in se načrtujejo nove občine (s težnjami zahoda po večjih občinah), nam ne preostane drugega, kot da gremo na svoje. Zato ocenjujem, da bo bodoča občina, če bo referendumsko in državnozbornsko potrjena, zmožna preživeti. Menim, da je pametno, da Žirovci sprejmemo

tista območja posameznih krajevnih skupnosti, ki se nam želijo priključiti, s tem bodo dani boljši pogoji za celovito rast in urejanje prostora. Žal se določeni deli nekdanjega žirovskega prostora niso odločili za ponovno vključitev v Žiri. Na vsak način Žiri so in bodo preživele tudi te eksperimente. Ocenjujem, da bo potrebno tudi v novi občini (če bo taka vaša odločitev), delovati v okviru obstoječih krajevnih skupnosti, kjer bo sleherni lahko prispeval k razvoju

svojega kraja. In ker ne pričakujemo posebne blagodati od države, v krajevni skupnosti Žiri pripravljamo program lokalnega samopriskpeva. Na eni od predpisanih volitev vam bomo podrobneje predstavili program, kjer se boste odločili o graditvi prepotrebne doma za starejše občane, o podpori kulturne in športno rekreativne dejavnosti v naši krajevni skupnosti. Ocenjujem, da bo na ta način tudi v novih »okvirjih« možna nadaljnja rast naših Žirov. In kaj naj rečem na koncu?

Ne bi želel delati posebne propagande za vašo odločitev. Odločali boste sami, kot se temu reče »po svoji vesti!«. Upam in želim, da bo vaša odločitev pripomogla k nadaljnji rasti kraja, predvsem pa želim, da bodo kasneje izvoljeni delavoljni ljudje, ki bodo zgodovinsko in politično neobremenjeni pospešeno vodili Žiri v tretje tisočletje.

Anton BEOVIČ

ČRNA PIKA

Samo majhna nepazljivost in drug drugega lahko zaparkiramo. To je na tako majhnem prostoru, kot je parkirišče pred Zadrudnim domom, pogost pojav. Sicer pa je center Žirov doživel že veliko sprememb, tako v praksi (podiranje stavb), kot tudi v novogradnjo. Upamo, da bo novi konzorcij, ki se načrtuje med reko Račevo in Alpino, zaokrožil bodočo podobo centra Žirov

Ko sem pregledoval zapiske preteklih obdobij in prebiral o naraslih strasteh za samostojno občino v posameznih zgodovinskih prelomih, se mi je večkrat ponovilo »zakaj?«. Če na kratko povzamem zapise rojaka Miha Nagliča, se v 700-letnem pisnem obstoju žirovske župe velikokrat poudarja občina. Vendar, z redkimi izjemami, jo vedno poudarjajo drugi, ki skrbijo za blagostanje na Žirovskem. Zgodovinsko gledano, upravni aparati avstrogrških in francoskih imperijev, kasnejših kraljevin in držav.

Podoben občutek imam danes, ko se je državni parlament odločil za že znani obrazec lokalne samouprave, ker tako zahteva Evropa in njene listine. In uspelo mu je, da smo pričeli pospešeno razmišljati o svojih občinah. Nikomur ni bilo natančno povedano ne o pristojnosti, ne o načinu financiranja novih občin. To vprašanje je in ostane še vnaprej odprto. Poudarek je na

»DELO-ZIVLJENJE« je glasilo Alpine Žiri. Ureja ga uredniški odbor: Jana Erznožnik, Bogo Filipič, Helena Kavčič, Slavko Kristan, Tatjana Pirnat, Silva Pivk, Neško Podobnik — glavni in odgovorni urednik. Naklada: 2.000 izvodov. Fotografija: Brigita Zemljarič. Tisk: Gorenjski tisk Kranj.